

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ННІ Менеджменту, харчових технологій та торгівлі Кафедра публічного управління та менеджменту організацій

Назва курсу	Публічне адміністрування (1.2)
Мова викладання	<i>Українська</i>
Викладач	к.е.н., доцент Філіпова Наталія Володимирівна
Курс та семестр вивчення	для здобувачів третього рівня вищої освіти (доктор філософії) галузі знань 28 – Публічне управління та адміністрування, спеціальність: 281 – Публічне управління та адміністрування 2 курс, третій семестр
Профайл викладача	https://scholar.google.com.ua/citations?user=wfI0IDgAAAAJ&hl=uk
Контакти викладача	Чернігів, вул. Шевченка, 95, корп.1, каб. 402. Телефон: (046) 665-261; E-mail: kaf_men1@ukr.net

1. Анотація курсу

Навчальна дисципліна «Публічне адміністрування» формує систему теоретичних знань з основ та методології з питань публічного адміністрування та набуття практичних навичок щодо застосування законів та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери. Дана навчальна дисципліна є невід'ємною складовою багатьох дисциплін. Зокрема вона тісно пов'язана з менеджментом організацій, а також є однією з важливих складових науково обґрунтованого планування, регулювання та управління.

В процесі вивчення дисципліни «Публічне адміністрування» ЗВО повинні вміти застосовувати набуті знання для самостійного аналізу економічної ситуації та з'ясування дійсної природи перехідних економічних форм, явищ та процесів; застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та і ефективності публічного адміністрування в умовах соціально-економічних змін; конструктивно оцінювати відповідність ринкових перетворень потребам суспільно-економічного прогресу та висувати кваліфіковані пропозиції щодо назрілих реформ.

Змістовий модуль 1. Розвиток публічного адміністрування.

Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного адміністрування. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування та його методологічна основа. Співвідношення управління та адміністрування. Публічне адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.

Тема 2. Публічне адміністрування : історія та сучасність. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною. Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини ХХ століття. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи. Концепція раціонального вибору та «новий менеджеризм».

Тема 3. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування. Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин.

Змістовий модуль 2. Система органів публічного адміністрування

Тема 4. Публічне адміністрування та влада. Феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування. Влада як основний засіб публічного адміністрування. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади.

Тема 5. Система органів публічного адміністрування в Україні. Центральні органи публічного адміністрування. Територіальні підрозділи центральних органів влади. Місцеві органи публічного адміністрування. Місцеві органи державної виконавчої влади. Система місцевого самоврядування.

Змістовий модуль 3. Організація публічного адміністрування

Тема 6. Основні принципи діяльності та функції публічних адміністрацій. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально – політичний, соціально – економічний та соціально – культурний процеси. Застосування принципів публічного адміністрування.

Тема 7. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень. Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей. Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

Змістовий модуль 4. Технології публічного адміністрування

Тема 8. Цінності та «дерево цілей» публічного адміністрування. Цінності та цілі суспільства і держави. Формування «дерева цілей». Юридичне забезпечення цілей публічного адміністрування. Фактори, що визначають складність інституту публічного адміністрування. Нові тенденції в системі публічного адміністрування.

Тема 9. Форми, методи та стилі публічного адміністрування. Структура механізму та органів публічного адміністрування. Типологізація органів публічного адміністрування. Територіально – адміністративний аспект публічного адміністрування. Проблеми вибору найкращої форми правління. Методи публічного адміністрування. Застосування демократичних методів.

Тема 10. Механізми та технології публічного адміністрування. Механізм публічного адміністрування. Система механізмів публічного адміністрування. Технології публічного адміністрування. Поділ механізмів публічного адміністрування за видами владних суб'єктів.

Змістовий модуль 5. Публічне адміністрування в соціальній та економічній сферах

Тема 11. Результативність та ефективність публічного адміністрування. Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування. Результативність та ефективність публічного адміністрування. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування.

Тема 12. Антикорупційна діяльність у сфері публічного адміністрування. Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно – правова база антикорупційної діяльності. Зона «підвищеного» ризику проявів корупції. Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно – правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально – психологічний.

Тема 13. Публічне адміністрування у сфері економіки. Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки. Основні характеристики сучасної економічної системи. Основні напрями державного регулювання економікою. Принципи оцінювання ефективності реалізації соціальної політики.

Тема 14. Відповідальність у публічному адмініструванні. Правопорушення та відповідальність. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування. Відповідальність державних і комунальних підприємств, установ і організацій. Відповідальність посадових осіб за правопорушення у сфері публічного адміністрування.

2. Мета та цілі курсу

Оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти (ЗВО) має набути або розширити наступні загальні (ЗК) та фахові (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

Загальні:

ЗК 1. Здатність до виокремлення комплексних проблем у сфері публічного управління та адміністрування, проведення наукових досліджень на високому науково-методологічному та дослідницько-інноваційному рівні.

Фахові:

ФК 1. Здатність до оволодіння базовими знаннями наукової теорії й методології публічного управління задля розвитку наукової, педагогічної та управлінської діяльності, здобуття глибинних знань з публічного управління та адміністрування.

ФК 5. Здатність створювати нові знання, продукувати оригінальні наукові дослідження, наукові / науково-методичні продукти й послуги, якість яких відповідає потребам національного та міжнародного ринку.

ФК 6. Здатність до наукового аналізу та експертизи нормативно-правових актів у сфері публічного управління та адміністрування, підготовки аналітичних довідок, пропозицій, доповідей.

3. Результати навчання

Під час вивчення дисципліни ЗВО має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньою програмою:

ПРН 1. Знати наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування і на межі предметних галузей, мати дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень.

ПРН 8. Уміти розробляти проекти законодавчих і нормативних актів, програмні документи (стратегії, програми, концепції), виходячи із оцінки їх ресурсного забезпечення, знати принципи реалізації.

ПРН 9. Уміти застосовувати сучасні моделі/підходи до управління та адміністрування, міжнародний досвід для модернізації та ефектизації діяльності відповідних структур на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

4. Обсяг курсу. Загальна кількість кредитів – 5 (загальна кількість годин - 150); кількість годин самостійної роботи – 100.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	26
Практичні заняття	24
Самостійна робота	100

Форма проведення занять – лекційні, практичні, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів.

5. Перереквізити

Передумовою вивчення дисципліни є базові знання з дисципліне: «Основи менеджменту», «Управління персоналом», «Стратегічне управління», «Адміністративний менеджмент» тощо.

6. Система оцінювання та вимоги

Поточний контроль – до 60 балів, в тому числі: практичні заняття – до 40 балів, підсумковий модульний контроль – до 20 балів.

Семестровий контроль у вигляді заліку проводиться під час сесії у вигляді тестування (максимум 40 балів). Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до оцінки за залік.

Загальна система оцінювання курсу	<i>Активна участь в роботі впродовж семестру (виконання тематичних завдань, виконання індивідуальних практичних завдань) /залік - 60/40</i>
Семінарські заняття	<i>Підготовка усних відповідей з лекційного матеріалу, відповідь на питання самостійного опрацювання, виконання практичних завдань</i>
Умови допуску до підсумкового контролю	<i>Активність протягом навчального семестру, присутність на парах, мінімальна кількість балів 21.</i>

Поточний контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
<i>Змістовий модуль 1.</i>	0... 12
1 Присутність на лекціях.	0... 2
2 Підготовленість до практичних занять.	0... 2
3 Своєчасність та повнота виконання самостійних робіт.	0... 4
4 Модульний контроль	0... 4
<i>Змістовний модуль 2</i>	0... 12
1 Присутність на лекціях.	0... 2
2 Підготовленість до практичних занять.	0... 2
3 Своєчасність та повнота виконання самостійних робіт.	0... 4

4	Модульний контроль	0... 4
<i>Змістовний модуль 3</i>		0... 12
1	Присутність на лекціях.	0... 2
2	Підготовленість до практичних занять.	0... 2
3	Своєчасність та повнота виконання самостійних робіт.	0... 4
4	Модульний контроль	0... 4
<i>Змістовний модуль 4</i>		0... 12
1	Присутність на лекціях.	0... 2
2	Підготовленість до практичних занять.	0... 2
3	Своєчасність та повнота виконання самостійних робіт.	0... 4
4	Модульний контроль	0... 4
<i>Змістовний модуль 5</i>		0... 12
1	Присутність на лекціях.	0... 2
2	Підготовленість до практичних занять.	0... 2
3	Своєчасність та повнота виконання самостійних робіт.	0... 4
4	Модульний контроль	0... 4
		0... 12

Підсумковий модульний контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовний модуль 1. <i>Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві</i>	0...4
Змістовний модуль 2. <i>Система органів публічного адміністрування</i>	0...4
Змістовний модуль 3. <i>Організація публічного адміністрування</i>	0...4
Змістовний модуль 4. <i>Технології публічного адміністрування</i>	0...4
Змістовний модуль 5. <i>Публічне адміністрування в соціальній та економічній сферах</i>	0...4
	0...20

Підсумкова семестрова оцінка

Види робіт	Кількість балів
Поточний контроль	0...40
Підсумковий модульний контроль	0...20
Залік	0...40
Разом	0...100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен/диференційований залік	залік
90 – 100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
75-81	C		
66-74	D	задовільно	
60-65	E		

0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
------	-----------	--	---

7. Політики курсу

Обов'язкова активна участь в обговоренні проблемних питань, участь у всіх видах контролю.

У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів, він не допускається до складання заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»». Повторне складання заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний залік складається з двома теоретичними та одним практичним питаннями.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять очно у відповідності до затвердженого розкладу, крім випадків карантину (коли заняття проводяться дистанційно через Інтернет), а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл. Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у відповідності до затвердженого розкладу або ж особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу (принципи описані у Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» за посиланням: <https://www.stu.cn.ua/staticpages/akadem-dobrochesnist/>). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Політика дедлайнів

Своєчасність здачі завдань оцінюється в 1 бал. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачам вищої освіти курсу можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, статті на науково-практичних конференціях тощо.

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах

відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час проведення підсумкового контролю.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти за даною спеціальністю з освітніх компонент, спрямованих на отримання компетентностей з курсу, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення «Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»» шляхом співставлення отриманих програмних результатів навчання та компетентностей. У випадку проходження подібного курсу з інших спеціальностей перезараховані можуть бути лише теми, зазначені в курсі відповідно до змістових модулів.

8. Рекомендована література

Базова

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галунько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
2. Вдовенко С.М. Адміністративний менеджмент: Навч. посібник / Вдовенко С.М., Вдовенко Ю.С., Рогова О.В. – К.: 2015. – 277 с.
3. Вступ до публічного адміністрування : навчальний посібник / Н. Л. Гавкалова, Т. А. Власенко, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Н. Л. Гавкалової. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 372 с.
4. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування [Текст] : навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. – Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. – 204 с.
5. Державне управління : навч. посіб. / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна, Л. Ю. Гордієнко ; за ред. А. Ф. Мельник. - 2-ге вид., випр. і доп. - К.: Знання, 2004. - 342 с.
6. Забродська Г. І. Адміністративний менеджмент [Електронний ресурс]. URL : https://dut.edu.ua/uploads/1_661_93369862.pdf
7. Конституційне право зарубіжних країн / М. С. Горшенєва, К. О. Закоморна, В. О. Ріяка та ін. - К.: Юрінком Інтер, 2004. - 544 с.
8. Особливості публічного управління та адміністрування навч. посіб. Бакуменко В. Д., Бондар І. С., Горник В.Г., Шпачук В. В. – К. : КНУКіМ, 2016. – 2016. – 167 с.
9. Органи державної влади в Україні: структура, функції і тенденції розвитку : навч. посіб. // Н. Р. Нижник, С. Д. Дубенко, Н. Г. Плахотнж та ін. ; за заг. ред. Н. Р. Нижник. - К.: З АТ "Нічлава", 2003. - 288 с.
10. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / Наук. ред. Хавронюк М.І. К.: Ваіте, 2018. 472 с.
11. Публічне адміністрування. Настільна книга державного службовця і політика. Понятійно-термінологічний словник / К. О. Ващенко, Р. Г. Щокін, Є. О. Романенко, Л. М. Акімова [уклад.]. - Київ : ПрАТ “ВНЗ “Міжрегіональна Академія управління персоналом”, 2020. - 764 с. - Публічне адміністрування; вип. 3.
12. Публічне адміністрування в Україні: [Навч. посібник] / [за заг. ред. д-ра ф. наук, проф. В.В. Корженка, к.е.н., доц. Н.М. Мельтюхової – Х. : Вид-во Харрі НАДУ "Магістр", 2011. – 306 с.
13. ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ: КОНКУРЕНТНІ ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ: Матеріали ІV всеукраїнської науково-практичної інтернет-

конференції – Львів: ТзОВ «Галицька видавнича спілка», 2021.
<https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/pages/187/zbirnik-09-04-2021.pdf>

14. Розвиток публічного адміністрування на засадах менеджменту: європейський контекст: матеріали наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 15-16 трав. 2009 р. / за заг. ред. С. М. Серьогіна. - Дніпропетровськ : ДРІДУ НАДУ, 2009. - 301с.

15. Юхименко П., Даниленко А., Сокольська Т. Публічне адміністрування: навчальний посібник. Центр навчальної літератури, 2019. 288 с.

Додаткова

1. Борденюк В. Децентралізація державної влади і місцеве самоврядування: поняття, суть та форми (види) / В. Борденюк // Право України. – 2005. -С.21-26.

2. Діденко Н. Г. Управління, влада, держава: філософські аспекти взаємодії / Н. Г. Діденко ; Донецьк, держ. ун-т упр. - Донецьк- ДонДУУ, 2005. - 128 с.

3. Концепція адміністративної реформи в Україні [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

4. Мартиненко В. М. Державне управління: шлях до нової парадигми (теорія та методологія) / В. М. Мартиненко. - Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр", 2003. -218 с.

5. Науково-практичний коментар до Закону України «Про запобігання корупції» / Наук. ред. Хавронюк М.І. К.: Ваіте, 2018. 472 с.

6. Публічне управління та адміністрування в умовах війни і в поствоєнний період в Україні : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. у трьох томах, м. Київ, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, 15-28 квітня 2022 р.; ред. колегія : І.О. Дегтярьова, В.С. Куйбіда, П.М. Петровський та ін., уклад. Т.О. Мельник. Т. 1 К. : ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 217 с.

7. Сорокіна Н. Напрями запобігання корупції в органах публічної влади на сучасному етапі державотворення. Державне управління та місцеве самоврядування. 2015. Вип. 2. С. 259-267.

8. Філіпова Н.В., Михайловська О.В. ТЕОРЕТИЧНИЙ КОНТУР ПУБЛІЧНО-УПРАВЛІНСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ. Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління Випуск 1 (61), 2022 С. 31-36.

9. Філіпова Н.В., Демченко О.П., Хардіков В. В. Удосконалення існуючих та запровадження ефективних процедур участі громадськості у виробленні публічної політики та прийнятті управлінських рішень органами місцевого самоврядування. Менеджмент та публічне управління в умовах інформаційного суспільства: колективна монографія / за заг. ред. Н.В. Філіпової. Мена : ТОВ «Домінант». 2020. С. 107–125.

10. Філіпова Н.В. Децентралізація влади в Україні. Публічне управління та сучасний менеджмент в інформаційному суспільстві: колективна монографія / за заг. ред. О. В. Михайловської. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2019. С. 126–130.

11. Старченко Г.В., Філіпова Н.В. Проактивне управління проектами інноваційного розвитку в публічній сфері. Сучасна парадигма публічного управління : Матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції / За наук. ред. к.е.н., доцента Стасишина А.В. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 17–18 жовтня 2019 р. – Львів, 2019. С. 71-74.

12. Філіпова Н.В., Войченко Д.О. Формування громадянського суспільства в Україні. Електронне наукове фахове видання "Державне управління: удосконалення та розвиток". – 2018. - №1. – [8 с]. - Режим доступу : http://www.dy.nauka.com.ua/pdf/1_2018/38.pdf

13. Філіпова Н.В. Зміна співвідношення понять «державне управління», «публічне адміністрування», «публічне управління» в системі суспільно-політичної трансформації [Електронний ресурс]. Електронне наукове фахове видання "Державне управління:

удосконалення та розвиток". – 2015. - № 6. – [11 с]. - Режим доступу:
<http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=865>

Інформаційні ресурси

1. Кабінет Міністрів України (вихід на всі міністерства і відомства). Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
2. Верховна Рада України. Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
3. Асоціація міст України. Режим доступу: www.amu.kiev.ua
4. Українська асоціація якості. Режим доступу:
<http://www.quality.kiev.ua>
5. Глосарій Програми розвитку ООН. Режим доступу:
<http://www.unpan.org/Directories/UNPublicAdministrationGlossary>.